

domme, der svare til det Maksimumsbeløb, som her er fremsat. Det vil sikkert ogsaa blive det Maal, som Husmændene ville sætte sig.

Jeg skal derefter kort rette nogle Udtalelser til de ærede Medlemmer, som talte i Gaar. Jeg skal først henvende mig til det ærede Medlem fra Fakse (Stauning), som glædede sig over, at vi nu var komne bort fra det Arbejdsgiverstandpunkt, som vi indtog i 1904 og i 1899. Jeg maa sige til det ærede Medlem, at det er ganske uberettiget at sige, at vi stod paa et Arbejdsgiverstandpunkt den Gang. Enhver, som har arbejdet med denne Sag, vil vide, at Formaalet for Arbejdet har været at frembringe en Lov, som kunde blive til Gavn for de danske Landarbejdere. Det har man bestræbt sig for saa godt som muligt. Det ærede Medlem er jo ikke Klasserepræsentant, det ærede Medlem maa vel betragte sig som Folkerepræsentant, ikke som stænderdeputeret, saa han vil vel ogsaa føle sig som Repræsentant for alle Samfundsklasser, deriblandt baade Arbejdsgivernes og Arbejdernes. Det maa vi andre vel ogsaa have Lov til, og i denne Sag har der ikke ligget det allermindste, der kunde betegnes som Arbejdsgiverstandpunkt. Hele dette Tings Arbejde med denne Sag er gaaet ud paa at skabe en Lov, der kunde bringe Landarbejderne saa gode Kaar som muligt. Naar det ærede Medlem siger, at de nuværende Statshusmænd lide under de ugunstige Vilkaar, som de tidligere Love have skabt, er det ganske urigtigt. Der er ingen Tvivl om — det vil enhver, der kender de nuværende Forhold, indrømme —, at de nuværende Statshusmænd leve under betydeligt bedre Vilkaar, end de levede, før de blev Statshusmænd, og det, der her er Tale om, er kun yderligere at forbedre disse Kaar.

De ærede Socialdemokrater og det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) stille Forslag om, at Litra e skal udgaa. Litra e lyder saaledes: „har ernæret sig som Landarbejder mindst 4 Aar efter sit 18de Aar (jfr. dog § 2)“. Jeg tror ikke, Loven vil virke bedre, ved at dette Litra udgaa, for det er i Virkeligheden en Udvildelse af Adgangen til at komme i Betragtning. Det hedder i § 2, saaledes som den efter Udvalgets Forslag er kommen til at lyde: „Berettiget til at komme i Betragtning efter denne Lov er enhver, der væsentlig ernærer sig ved at udføre almindeligt Landbrugsarbejde, herunder Havebrugsarbejde for andre imod Vederlag, hvad enten han staar i fast Tjenesteforhold

eller har sit Erhverv som Daglejer.“ De Herrer ville se, at hvis Litra e udgaa, ere Bestemmelserne i § 2 de eneste gældende, og i dem er der ikke foreslaaet den mindste Forandring. Hvis Litra e udgaa, vil derved i Virkeligheden en hel Del Folk blive udelukket, som i 4 Aar har arbejdet ved Landbruget, men som nu i en længere Aarrække ikke har arbejdet derved, men maaske har været inde i Byen, fra at vende tilbage til Landbruget paa ny. Jeg forstaar derfor ikke Grunden til, at de Herrer ønske, at denne Bestemmelse skal udgaa. Det kan ikke være Meningen, at den mere almindelige Bestemmelse i § 3 skal ophæve Bestemmelsen i § 2. Derfor vil jeg ogsaa sige til det ærede Medlem fra Sorø, at naar det hedder „jfr. dog § 2“, henviser dette selvfølgelig udelukkende til Bestemmelsen om Landhaandværkere, Teglværksarbejdere, Fiskere og lignende. Det er nemlig ikke Meningen, at de almindelige Bestemmelser i § 3, som jeg før nævned, skulle ophæve de særlige Undtagelsesbestemmelser, som findes i § 2.

Naar det ærede Medlem fra Fakse paa sine Partifællers Vegne anbefalede, at vedkommende Landarbejder kun skulde behøve at raade over 500 Kr., men dog skulde kunne faa en Ejendom til en Værdi af op til 8,000 Kr., skal jeg her gøre opmærksom paa, at i Lovforslagets § 9 hedder det, at de kun kunne opnaa at faa et Laan af $\frac{9}{10}$ af Ejendommens Laaneværdi. I dette have de Herrer ikke foreslaaet nogen som helst Ændring, men naar de vedkommende skulle have en Ejendom paa indtil 8,000 Kr., naar de kun eje 500 Kr., hvor skulle de saa faa Resten af Pengene fra? Dem maa de altsaa laane, hvis det er dem muligt at skaffe dem til Veje paa den Maade. Men hvis man førte Folk med 500 Kr. ind paa at købe Ejendomme op til 8,000 Kr., vilde man sikkert i mange Tilfælde drive dem ind i Forhold, som vilde blive højst uheldige for dem (*Bluhme*: De vilde blive ruinerede!). Det ærede Medlem, der sidder ved Siden af mig, siger, at de vilde være ruinerede, og jeg er sikker paa, at sætter man en Mand til en Ejendom paa 8,000 Kr. med en Kapital af 500 Kr., vil det være ganske uforsvarligt. Han vilde ikke kunne magte den Stilling, han der blev sat i, han vilde mangle den fornødne Besætning, det fornødne Driftsinventar og den fornødne Driftskapital, og han vilde være ude af Stand til at udnytte den Jord, han havde faaet. Det, det gælder om, er at kunne magte den Jord, man faar.